

Վարչապետ Պարփականի յուրահատուկ հաշվետվությունը

Կառավարությունում ակնկալվում են կառուցվածքային եւ
կադրային լուրջ փոփոխություններ

ԱՐԴԻ ՀՈՒՏԱԿԵՐՎԱԾ

Երեկ կայացավ վարչադես Արծին Դարբինյանի մամուլի ասուլիսը, որը նրա գլխավորած կառավարության յոթամսյա գործունեության մի յուրահատուկ հաշվետվություն էր. իր ներածական խոսքում վարչադեսը նեղ, որ այժմ սկսվում է կառավարության աշխատանի երկրորդ փուլը եւ ներկայացրեց կարինետի հիմնական զերակայությունները: Այս համարատկերում կարեւորվեց Դայաստանի տարածաշրջանային բաղականության ակտիվացումն ու առավել նախաձեռնողական դերակատարության ստանձնումը, էլեկտրական գիայի արտահանումը Վրաստան եւ Իրան, «որի ծավալները տեսակիրեն ավելանալու են», երկրի երկարուղային համակարգի լուսց վերակառուցումը. Վրաստանի կառավարության հետ ծեռ բերված համաձայնությունը՝ բեռնափոխադրում.

Stu t tp

Նավթի համաշխարհային գների անկումը Ադրբեյջանի արժուքային մուտքերը նվազեցրեց 150 մլն դոլարով

բարոյ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՍ: Նավքի համաշխարհային գների անկման հետեւանոնք Աղրբեջանի արժութային մուտքերը նվազել են 150 մլն դոլարով: Այս մասին նախարարների կարինետի ընդլայնված Ծիսում հաղորդել է Աղրբեջանի ազգային բանկի վարչության նախագահ Էլման Ռուստամովը: Ըստ նրա, դա բացասաբար է անդրադարձել երկրի արժութային ռուկայի վրա. դոլարի դահանջարկը զգալիորեն գերակուել է առաջարկը: Այստես, 1998 թ. հունվար-

սեպտեմբերին 1997 թ. նույն ժամանակահատվածի համեմատությամբ արժույթի դահանջարկն ավելացել է 62 մլն դոլարով կամ 10 տոկոսով, մինչդեռ առաջարկը նվազել է 130 մլն դոլարով կամ 17 տոկոսով:

Սիեւնույն ժամանակ, նա ընդգծել է, որ Տնտեսության ազատականացման խղաքականության, Ֆինանսա-Վարկային խղաքականության բնագավառում ծեռնարկվող ըուկայական բարեփոխումներին ուղղված խյերի հետեւանով հան-

բաղետությունում հաջողվել է դահու-
ղանել մակրոտնտեսական եւ ֆի-
նանսական կայունություն։ Ըս-
տրա, համաշխարհային ֆինանսա-
կան ճգնաժամը, որ սրվեց հատկա-
պես օգոստոս-հոկտեմբերին, ցըան-
ցեց Ադրբեյջանը, իսկ ադրբեյջանա-
կան մանաքը դահլյանեց իր կա-
յունությունը։ Դրանից բացի, հա-
ղորդել է Ռուսամովզը, Ադրբեյջանի
արտակին դարտին այսօր կազմում է
600 մլն դոլար, իսկ Երկրի արժույ-
թի դահուսաները 500 մլն դոլար
են։

հնչելու Եւ դյան արդեն հնչել են ծես հասցին: Ամենամեծ մեղադրաններն են, որ ՀՅ յաշխատող արդյունաբերության յաշխատող նախարարություն էր ու նախարարության աղարած զերունացված էր, որու ունեի մինի նախարարություններ, անգործ խորհրդականների մի ողջ քանակ, որ ի Վեցուն նախարարությունը չդարձավ արդյունաբերության ոլորտը կառավարության: Ունե՞մ հակափաստարկներ:

Study to Be

STUDIOOS

Ըեարդնաձեն մեծ նշանակություն է
տալիս Հայաստանի նախագահի
Վրաստան կատարելիք այցին

ԹԹԻՒՄԻ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Եղուարդ Շեւարդնածեն մեծ նշանակություն է տալիս Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի Վրաստան կատարելիք այցին: Նրա խոսքերով, Հայաստանի ղեկավարի այցելությունը «կղաղնա երկու եղբայր ժողովուրդների համագործակցության եւս մեկ ծերթերում»: Ազգային ռաջիոյին սկած հարցազրույցում հանրապետության նախագահն ընդգծել է, որ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ հանդիլման ընթացում կարծարձի խաղաղ եւ կայուն Կովկասի թեման: Վրաստանի ղեկավարը վրաց-հայկական բաղաւական երկխոսությունը ընութագրել է որդես «մշական, անընդհատ եւ հույժ արգասավոր»: Ինչդես ԽՏԱՌ-ՏԱԱԱ-ի քղթակցին հայտնել են նախագահի մամլո ծառայությունում, ծրագրվում է, որ Ռոբերտ Քոչարյանի այցը Վրաստան տեղի կունենա նոյեմբերի 20-21-ին:

ԳԵՐԱԳ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆԸ ԾԱՄՈՒՀՈՎԱՆՈՒՐՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐԻ ՆՈՅԵՄ ՏԱՐԾԱՆ. Հավասի աղբյուրների համաձայն, ՀՀ պատահելանության նախարար է նշանակվել Գեղորգ Վարդանյանը. Նա մինչ այժմ զբաղեցնում է ՀՀ դաշտանության փոխնախարարի դաշտոնը. Պատուինական առյաններում ճշտել այս տեղեկությունը չհաջողվեց. ՀՀ նախագահի, կառավարության և դաշտանության նախարարության լրատվական ծառայությունները ոչ հասանեցին. ոչ էլ հերթ ցին այն:

«Թեժ կետերի առկայությունը դժվարացնում է հարցերի
լուծումը, բայց անհնար չի դարձնում»

Նոյեմբերի 13-ին սենատոր Կարլ Լելինը էլեկլուգիվ հարցազրույց տվեց «Ազգին»: Հարցազրույցին մերկա էր եւ մասնակցեց Հայաստանում ԱՄՆ դեսպան Մայքլ Լեմոնը: «Ազգը» ներկայացնում էին ռիխամիր Խմբաթիր Հակոբ Ավետիքյանը եւ թերթի Խաղաթական մեկնարան Հակոբ Չարեյանը:

- Ի՞նչ առամելությամբ եք Հայաստան ժամանել:

- Սի Խանի Երկրներ եմ այցելում:
Այցելությունները կաղված են անվ-
տանգության և դաշտանության
բնազավառներում իմ հետարքու-
թյունների հետ: Ես ամերիկյան Մե-
նաշի սղառազինությունների
հանձնաժողովի անդամ եմ, հե-
տարքություն եմ նման կարգի հարցե-
րով: Մինչեւ Դայաստան զալը եղել
եմ Բոսնիայում, այնուհետեւ Կոսո-
վոյում, որտեղ ուսումնասիրում էիմ
ԵԱՀԿ նոր ջանիները կաղված դի-
տորդներ տաճադրելու հարցի հետ:
Դայաստանից կարճ ժամանակով
մեկնելու եմ Թուրքիա, ընդամենը մի
խանի ժամով, մի փոքր գործ ունեմ,
որտեղից էլ Ուսաստան երկու սենա-
տոր գործընկերների հետ այցելելու
եմ այն օրիեկտները, որտեղ ոչնչաց-

Վում են սղառազինությունները:
- Կարելի՞ է սա համարել բեծ
կետեր կատարվող այցելություն,
նկատի ունենալով նաև Հայաս-
տանը:

- Ոչ Դայաստանն ինծ համար զերծ կետ է Դայաստանը դարձադիս հետարքության վայր է ինծ համար: Սա չի կարելի թե՛ կետեր այցելություն համարել, որովհետեւ ես վաղուց էի երազում Դայաստան այցելելու մասին: Մերս կառեր ու նեմ Դայաստանի հետ հայ-ամերիկյան համայնքի միջոցով. Սենատում աշխատել եմ հայանդաս օրենսդրական ակտերի ուղղությամբ եւ ակտիվորեն մասնակցել եմ Մեծ եղենի ճանաչման օրինագծերի դատաստանը, աշխատել եմ նաև բազմաթիվ այլ հարցերի վրա, ինչ-դիսի են երկրաշարժի գոտու, ցջափակման վերացման, օսաւերկրյա ներդրումների եւ Դայաստանին տաճադրվող ամերիկյան օգնութան հարցերը.

Shuttle

Վարչատես Պարփինյանի յուրահատուկ հաւաքեսվությունը

ՍԿԻՖԸ ԵԶ 1

Վել համախառն ներին արդյունի 7 տոկոսի աճ, ինչը չափազանց բարձ ցուցանիշ է, ընդամենը, ԴՆԱՀ 78 տոկոս արտադրվում է մասնավոր հասկածում։ Բերելով նաև այլ ցուցանիշներ վայապես ընդգծեց, որ այժմ խնդիրը տեսում է «էլեկտրականացնելու գործընթացից արդյունավետ սեփականացնելու»։ Գոյքահարկի եւ հողի հարկի մեխանիզմների գործադրմամբ ողջ արտադրական ոլորտը աշխատացնելու մեջ, երբ սեփականացնելին այլևս ծեռնուու չի լինի «որոշես անշարժ գոյք» դահել արտադրական կարողությունները։ Նման խղահականությունը զարկ կտա նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը, կիրախուսի ռուկայական դահանջարկ ունեցող աղբանաւրտադրությունը։ Ընդհանուր առմամբ, դրս Դարբինյանն այս հարցերում խիստ լավագութեան է տրամադրված, մի խանի անօամ ռեստա-

որ մեր Երկիրը նվաճել է միջազգային
ֆինանսական կազմակերպությունների ու լուրջ ինվեստորների ամուր վատահությունը եւ ակնկալում է արտօնյառդայմաններով նոր, մեծածավալ վարկային աջակցություն։

Դր Դարբինյանի խոսի մի զգալի հատված նվիրված է կառավարության սոցիալական խղանականությանը, աղետի գոտու հիմնախնդիրներին։ Վերջինիս վերաբերյալ Վարչադրությունը նշեց, որ առաջիկա երեւ տարիներին, ինչպես նույնած է նաև նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի նախընտրական ծրագրում, դրանից լուծվելու են Արդեն այս տարի Շիրակի մարզում շահագործման և հանձնվելու 23 դդրոց (14-ը հանձնված է), 50 հազար մը բնակելի մակերեսով 40 բնակելի շենք Լոռվա մարզում 1998 -ին կատարվելու է 12 անգամ ավելի մեծ ծավալի ժեմարագաւառն աշխատավոր նոր լուրջ

Տարվել է Երկրաշրջից հետո ընկառող նախընթաց ժամանակահատվածում:

«Այն ծրագրեղ, որոնք ներկայա
ված են, եւստեց դրս Դարձինյանը, Ե
թաղրում են համադատասխան կա
րային աղափովում», եւ ավելացրե
որ ինը ՀՅ նախագահին արդեն առ
ջարկեց է Ներկայացրել կառավարո
քյան կառուցվածքյին եւ կադրայի
փոփոխությունների մասին։ Դան
ըս նրա, կը նոյզրկեն բնադահղանո
քյան, առողջադահության, Լեռգեծ
կայի, արդյունաբերության եւ առեւս
նախարարությունները, ինչուն նաև
կառավարությունում կսեղօտն այ
դիսի վիճակ, որը հնարավորությու
կտա հաղրահարել «կառավարությա
կառուցվածի անարդյունավեց ա
խատանիը»։ Այնուհետեւ Վարչադե
դատասխանեց լրագրողների բազմու
թիւ հարցեցին։

Արծվաշենի Ճակատագիրը

Վերջին տարիներին հա փոխվում են հանրապետության վարչադաշտությունը, նախագահը, նախարարները եւ այլն, սակայն նորերը նախորդների նման եաւ անտարբերություն են ցուցաբերում Արծվածենի եւ արծվածենցիների հոգսերի նկամամբ: Բավական է նետել, որ ոչ մի անգամ վերադաս ա- սյաններում նույնիսկ չի տուափակել Արծվածեն գյուղը վերադարձնելու հարցը: Դեռ ավելին, դարաբառյան դատերազմի հաղթանակից հետո, իր- բեւ հաղթած դետության դեկապար- ներ ոչինչ չարեցին այդ ուղղությամբ: Արծվածենը, որ Ադրբեյջանին սահմա- նակից է ուրեք 40 կմ տարածով, Նա- յաստանի Նանրապետության հյուսի- սարեւելյան տրանում ուզմական դարդասի կարեւոր դեր է կատարել, սակայն այսօր, գրավված է թենամու կողմից: Այնտեղից շարունակ ներխու- ժումներ կլինեն Նայաստանի տարած- եւ կառաջանան սուր դրորեմներ: Այդ ամենից խուսափելու համար անհրա- ժեշտ է լրջորեն զբաղվել գյուղը վե- րադարձնելու խնդրով (իմիջիայլոց, չար լեզուներն ասում են, որ գյուղը ոչ թե գրավվել է, այլ նվիրվել, իսկ նվերը սովորաբար եւ չեն դարձնում): Սակայն ու համատասահման նու-

օսկայս ոչ համալիւածախած սախարարությունները, ոչ է նախագահը լեն մտահոգվել Արծվաշենի ու արծվաշենցիների հոգսերով, կարծես դա նրանց չի հետաքրիել ու իիմա էլ չի հետաքրիում: Գյուղի բնակիչները դարձել են փախստականներ ու բռնագաղրածներ եւ անօրեւան, առանց աշխատանի ու աղրուսի միջոցների բափառում են ցըկենտրոնում կամ էլ ցըանի գյուղերում՝ սրատրով սղասելով, թէ երբ կարժանանան իշխանությունների ուսադրությանը, թէ երբ մի արեւոս օր կրացվի իրենց համար: Աղրբեջանը ծիգ ու ջաներ է գործադրում իր «կորցրած» տարածները, ամեն մի թիզ հող եւ սանալու նղատակով, իսկ մեր իշխանությունները հաւաքել են այդ հսկայական տարածը թշնամու ծեռիխն բողնելու մամի հետ: արծվաշենցիներին բողնելով բախսի մահաճույյին: Դա ջորդ սերունդը, որի առաջ մենք մեծ դատասխանատվություն ունենք, կդատաղարքի, անարգանի սյունին կգամի այսօրվա իշխանավորներին: Դեռ փրկության հույսեր կան: Եկեմ միջոցներ ծեռնարկենք Արծվաշենը աղրբեջանական հրոսակների ծեռից ազտագրելու եւ իսկական տիրոջը Վերադարձնելու համար:

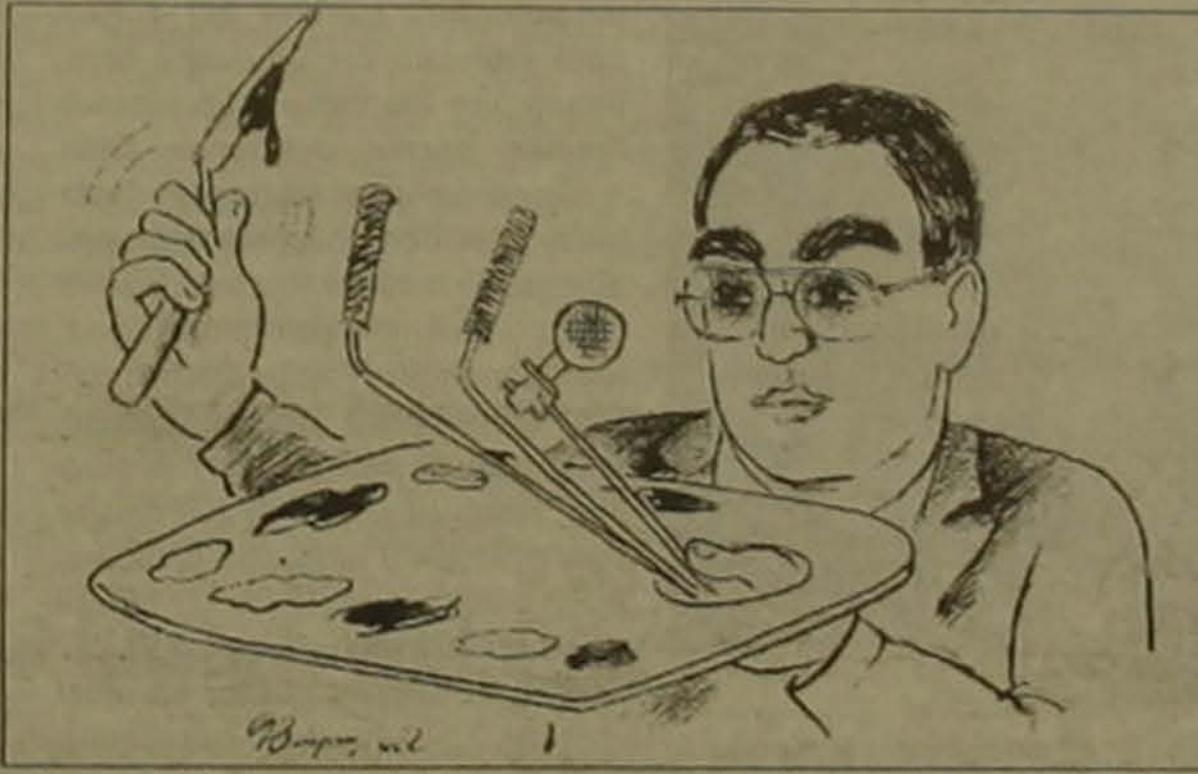
Սիմոն Զավարյանի
աճյունը հողին
հանձնվեց իր
ծննդավայրում

Կիրակի օրն իր ծննդավայրում՝ Լոռու մարզի Այգեհատ գյուղում, հոգեւոր արարողակարգով հողին հանձնվեց ՀՅԴ հիմնադիրներից մեկի՝ Սիմոն Զավարյանի աճյունը։ Իր նախադեղը չունեցող այդ միջոցառմանը մասնակցում էին ՀՀ մշակույթի, սղութիւն ու երիտասարդության նախարար Ռոլանդ Շառոյանը, ՀՀ նախազահի խորհրդական Վահան Ղովհաննիսյանը, ՀՅԴ գերազույն մարմնի անդամ Դրանս Մարգարյանը, Արագածոտնի մարզից Դրայր Կարապետյանը, Լոռու մարզից Ջենիկ Թոլինյանը, Փոխմարզից Դավիթ Լույսանը եւ ուրիշներ։ Այդ օրը հյութերից բացի, Ելույթը ունեցավ նաև Սիմոն Զավարյանի եղբոր բոոց՝ Վանիկ Զավարյանը։ Երբ ՀՅԴ հիմնադրման 108-ամյակի կատակցությամբ, 108 նորագիրներ երգում տվեցին անդամագրվելու կուսակցությանը։ Վեցում հանդիս եկան մայրամադամից ժամանած եւ մարզի գեղարվեստական խմբերը՝ կատարելով ազգային-հայրենասիրական երգեր։ Իր ստեղծագործություններից կարդաց բանաստեղծ Վարուժան Խաչտուրը։ Միջոցառումն ավարտվեց հոգեհացի մասսայական արարողությամբ։

«Կառավարությունում վաղաժամ ծննդաբերություն չի լինի»

Ա. Դարբինյանը բաղամական դեմք դառնալու հայտնացրեց

ՆԱՐԵԿ ՊԵՏՐՈՎՅԱՆ

Եյանը կամ, համենայն դեղս, իր
կառավարությունը կիեռանա աս-
դարեցից:

Ա. Դարբինյանն իր հրաժարականի լուսեցը համարեց հույժ չափազանցված. «Տրամադրված եմ Երևան աշխատելու» - Բայց եղանակը

կար աշխատելու»: Բայց հրաժարականներ կլինեն. վարչադիրը երեկ հանրադիտության նախագահի ստորագրմանն էր ներկայացրել հայաստանյան կառավարության կառուցվածքը փոխելու փաստաթութը: Այս փաստաթութում կառուցվածքային փոփոխությունների հետ մեկտեղ կադրային նոր նշանակութեան են սղասպութ: Առեւտրի եւ ադյունաբերության, առողջապահության, բնադրականության, էներգետիկայի նախարարություններում ուժում կլինեն նոր դեկավարներ: Արմեն Դարբինյանն առաջարկել է նախագահին զործող Սահմանադրության ըջանակներում ծեւավորել նախարարից ավելի բարձր կարգավիճակ ունեցող դաւոններ յուրօհինակ փոխվարչադիտներ: Նա այս Սահմանադրության լուրջ բարողումներից համարեց փոխվարչադիտի կամ զեթ համակարգող նախարարի, կառավարության նախագահության կառուցների բացակայությունը: Որքեւ Քոչարյանի սղասպող հրամանագրով Արմեն Դարբինյանը կունենա ոչ թե դե յուրե, այլ դե ֆակտո փոխվարչադիտներ: Բացի այդ, նա կառավարության աշխատակազմը դուրս է բերում Շահեն Կարամանուկյանի ենթակայությունից՝ ուղղակի ենթակեցնելով իրեն: Կառավարության աշխատակազմի դեկավարի դաւոննը ստանձնելու է եղ. Թաղեւոսյանը: Առավել բացել փակազծերն ասուլիսում վարչադիտը չկամեցավ:

Յկան Վազգեն
Սարգսյանի եւ Արմ
Դարբինյանի
կառավարությունն

ԱՐՁԵՆ Դարձինյանը միանւանակ

թյունների միածուլումը Խաղաքական խնդիր է եւ այնան էլ չի առնչվում այս երկու ոլորտների մասնագիտական առանձնահատկություններին. «Դիշելով դատմությունը նշեն, որ միածուլման որուումն ընդունվել է ներքաղաքական համադատասխան զարգացումներ ակնկալելով, կամ հակառակը՝ կանխելով դրան, այսինքն ՆԳ եւ ԱՍ նախարարությունների միածուլումը դիտարկվել է իրեւ Խաղաքական լուծում. Ինչ վերաբերում է իմ մոտեցմանը իրեւ Վարչադետի, առաջ ինձ համար կարեւորը նախարարության չափը կամ նախարարի կշիռը չե. Ինձ համար կարեւոր է, որ եւ նախարարությունը, եւ նախարարը կարողանան հստակ կատարել իրենց դատասխանատվության խնդիրը: Իմ համոզմամբ, Տվյալ դեղուում դալիարժեք կատարվում է, եւ չկա ուժը իիմ այդ Խաղաքական լուծումը վերանայելու»: Այսդիսով, Ոորեւ Քոչարյանի ստորագրությանը հանձնված առաջակների փաթեթում բացառվում է ՆԳ եւ ԱՍ նախարարությունների տարանքայրությունը:

մը: Բացառվում է նաև արտզործն իսարարի փոփոխությունը: Արմենական Պարբինյանն «իրենց աջ ազատ կան համարող թերթերում» վերջեց բարձրացած Խնադանությունը Վարդան Օսկանյանի եւ նրա զերտ տեսչության հասցեին կոչեց «հիմնական քոնկումներ: Մեր արտակարգ աշխատականությունը նա զնահետեւ դրական միաժամանակ առաջարկելով առավել զգույց վերաբերելու այս ոլորտին, որն ուղղական առնչվում է երկրի եւ ազգի աղքատացային:

Սամուլին հետարքութ էր նա
վաշչաղեցին վերագրված այն դր
դումը, թե ինքը բոլոր տնտեսական
միջոցներով դայլարելու է Ռոբե
Ռոչարյանի իրեւ ՀՀ նախագահ
լեզիտիմությունը վիճարկող խոր
խական ուժերի դեմ: Արմեն Պարք
նյանը բանսարկության առողջութ
համարեց այս նախնականութեցում
ԽՄը շեշտել է, որ եւ իրեւ խորախ
ցի, եւ առավել եւս իրեւ վաշչա
ղեց դայլարելու է այն գործիչներ
եւ խմբերի դեմ, որոնք «կփորձե
սերմանել Հայաստանում ոչ լեզիտ
մության մքնությունը Խոսք վերաբ
րում է ոչ միայն 98-ի մարտի, այլև
95-ի, 96-ի ընտրություններին»: Ա
մեն Պարքինյանը բացարեց ի
մարտունակության դատարկութ
եաման մեկնակետով Հայաստան
կարող է դառնալ բացարձակ ոչ լե
զիտիմության երկիր, ոչ լեզիտ
խորհրդարանի ընդունած օրենսու
րությունը լեզիտիմ չէ, ուրեմն եւ մե
անքողջ կյանքը լեզիտիմ չէ: Թեա
կան այս երանգը միակն է վաշչա
ղեցի ասուլիսում: Մնացյալը հաս
տառակամ էր:

Արմեն Պարինյանն անդրադարձակ նաև նաև գունային ներկատնակին դատասխանելով «Դայք» օրաթերին, թե ինը լիբերալ գույնի է ազատական մոտեցումներով թե ՏԵՍ տեսական, թե Խաղաթական ոլորտներում։ Գալիք ընտրությունների հարցեւում չանտեսվեց Ա. Պարինյանը ստանձնեց նոր խորհրդարանական ընտրություններն ազատ եւ արդար անցկացնելու սիզիֆյան աշխատանքը։ Ի դատասխան լրագրողների հարցին նա ըեծեց, որ ինն առաջն չի դատասխանվում ստանձնելու օրենսդիր կարգավիճակ եւ անձամբ առաջադրվել Խանգի իրեն տեսնութեանը գործադիր իշխանության ոլորտում, բայց «Ընտրություններին մասնակցելու են որոխ ակտիվ խղանացի եւ ակտիվ վարչապետ եւ կոչ կանեմ այն ժամանակ քոլորին մասնակցել ընտրություններին ու ձայն տալ իմ նախընտրած կուսակցությանը»։ Վարչապետն ուղղակի չասաց իր կուսակցության անունը, բայց այն գրեթե ակնհայտ էր «Երկրադարձ» գաղափարական դաշտում պատճենահանության հետո։

Պիտամողովը ողջունեցին եւ արզա-
սավոր աշխատանի ցանկացան Շի-
րակի նարգմետ Մրարա Գոմցյանը,
ՀՅ ԳԱԱ փոխնախագահ, ակադեմիկոս Վլա-
դիմիր Բարխուդարյանը, ակադեմիկոսներ
Գեորգ Զահուկյանը, Լեւոն Դախվերդյանը,
ուրիշներ: Առաջին լիազումար նիստում լսվե-
ցին Երեւանի դեսական համալսարանի դրո-
ֆեսոր, դասմաքան Բարկեն Դարությունյա-
նի «Դայկի եւ Բելի «առասդելի», իայ ժո-
ղովրդի ծագման եւ Այրարացյան բազավո-
րության առաջացման հարցի ուրց», ինազի-
տության եւ ազգագրության ինսիհուտի գի-
տաշխատող, ազգագրագետ Կարլ Սեղրոսյա-
նի «Աշխատանի եւ ուսման նշանաբանը Ա-
լեքոլոլում» գիտական գեկուցումները, որից
հետո գիտաժողովի աշխատանի շարունակ-
վեց մասնաճյուղերում:

ուսումնասիրությունը: Ինչդես այնտեղ նույն պեց, Շիրակը Վանի բազավորության արձանագրություններում ներկայացված է եթիւնի կազմուն գտնվող երկների շարժում: Շնորհիվ բարենպաստ բնակլիմայական դաշտանների Շիրակը բնակեցված է եղել դեռևս դալեռլիթից սկսած, զարգացման բարձր ճակարդակի հասել հետագա դարաշրջաններում: Արգիշտի 1-ինի նվաճած Խրանիունի «Տաղակի» անվան ստուգաբանության միջոցով Սարգիս Պետրոսյանի գեկուցման մեջ հիմնավորվեց «Կումայրի» հնավայրի հետ նույնացնելու տեսակետը: Գիտականոց դակաս հետարքիր նյութ էին դարունակում Արտակ Դաբաղյանի ներկայացրած «Բագրատունյաց արքայատումի գինանօանի որոշման հարցի ուրց», Գրիգոր Աղանյանի Զաւարյանների մի նորահատ արձանացրու

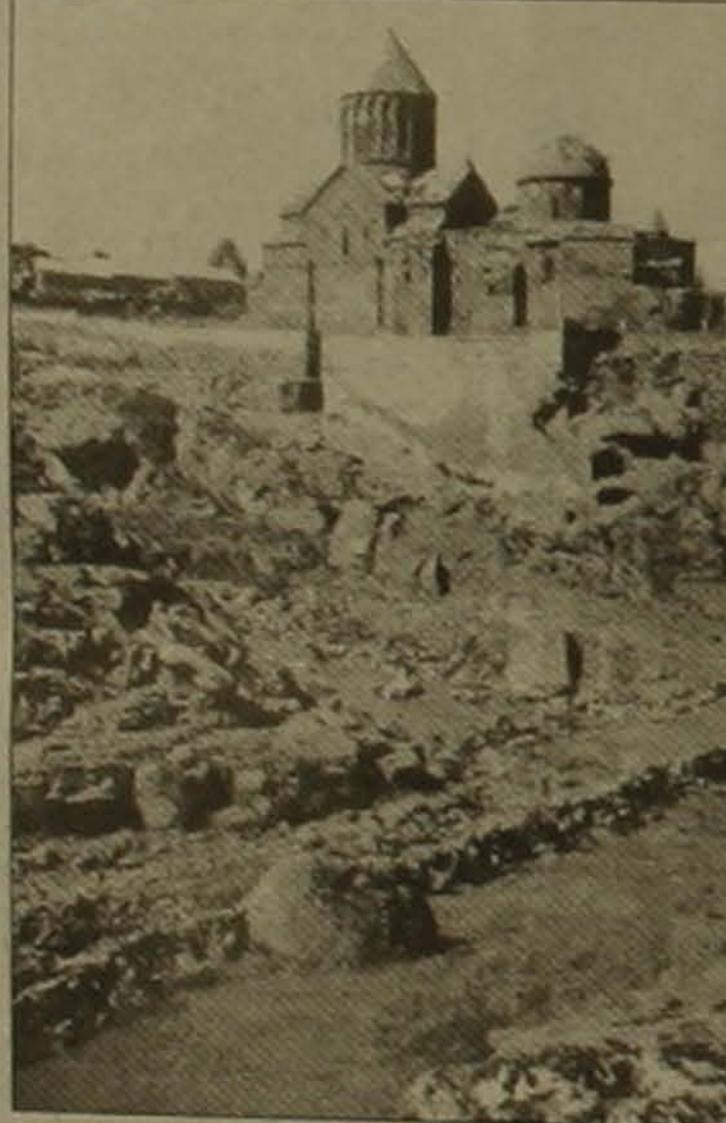
«Ալեքսանդրաղոլցու կերակրացանկից Հայկուի Աղաբեկյանի ակնարկը մասնավորաբես ծիսական տների օրերին դատասպող ուժեսաների մասին էր. իսկ ծեսերը, ինչեւ հայտնի է, շատ դեմքերում կաղված եղել հավատալիների հետ. Հայաստանու դարեր շարունակ տարբեր տների ու արարդությունների ժամանակ զործածվել են նաև ծիսահմայական նղատակաղրում ունեցող հատուկ դատարասպող տիկնիկներ. Այս թեմայով ժենյա Խաչատրյանի «Զատկական տիկնիկ գյումրիում» շատ ուշանելի գեկուցման մեջ նշվում է, որ զարնանային տները տիկնիկներով կաղվում են մահկյան դիցարանական մածողության հետ. Ծիսական արարդություններում տեղի են ունենում ծմբանն ուղղեցելու եւ զարնանը դիմություններում առաջանակ ունենալու համար».

Ծիրակի պատմամշակութային ժառանգությունը

Հայաց Պյունիկ երրորդ հանրապետության զիսաժողովին

Պատմության ամենադժվարին ոլորաններում երեսն հոգեւոր Հայաստանի միակ լույսն է մեզ առաջնորդել խավարում չքող նելով կորցնել ուղին... Գոհություն Երանց, ովքեր Եյութարաղ ոգորումների, գրկանունների այս աննոյաս ու ոգեմերժ տարիներին էլ անմար են դահել մեր գիտության ջակը. մեր հնավանդ մշակույթի ոգեղեն լույսը: Այստիսի մտորումների տեղին էր տալիս նոյեմբերի 5-7-ը Գյումրիում ընթացած «Շիրակի դասմամակութային ժառանգությունը» հանրադետական երրորդ գիտաժողովը. որի կազմակերպիչն էր այստեղ 1997-ից գործող ՀՀ ԳԱԱ Շիրակի հայագիտական հետազոտությունների կենտրոն:

Ծիրակը Հայկական լեռնաշխարհի այն ցրցաններից է, որտեղ մարդը բնակվում է վաղնջական ժամանակներից։ Գիտաժողովի եղույթա աշխատանի ընթացքում առաջին մասնաճյուղում հնագիտության, մարդաբանության, վիմագրության, դատմության եւ ճարտարադրության բնագավառների մասնագետների ներկայացրած երկու տասնյակից ավելի գեկուցումները բավականաշափ նոր գիտական նյութ էին դարունակում դատմական զավաոի վաղ անցյալի, նյութական ու հոգեւոր նշակալությունների եւ դրանց առնչությունների մասին սկսած մ. թ. ա. 3-րդ հազարամյակից մինչեւ ուժ միջնադար։ Ծիրակի երկրագիտական թանգարանը շարունակում է հարստանալ հնագիտական նոր գտածոններով ու նյութերով, որոնց ուսումնասիրությամբ գրազիրում են թանգարանի, Ծիրակի հայագիտական հետազոտությունների կենտրոնի, ինչպես եւ հանրադրության համադատախան մասնագետները։ Միայն 1998 թվականի ընթացքում ներկայիս մարզի տարածում հայտնաբերվել են մի քանի հնագիտական հոււշարձաններ, որոնց թվագրմանն եւ նվիրված Համազաստ Խաչատրյանի, Լարիսա Եզանյանի եւ Յանյա Սույանի «Հնագիտական նորահայտ հոււշարձաններ» հայտագրությանը համապատասխան հայտագրությանը համապատասխան հոււշարձաններ։

բյուն», Նյուրա Դակորյանի «Շիրակը կաթողիկոսական կենտրոն» եւ մի շաբաթ այլ ուսումնասիրություններ: Տեկորդ տաճարի ժամանակացրությանն ու հորինվածքային առանձնահատկություններին, Անիի դալատական եկեղեցուն էին նվիրված ճարտարապետության դոկտորներ Սուրայդ Ջասրաթյանի, Գառնիկ Շահլևյանի, Անիի եւ Դվինի մանրամասդակա առարկաներին, Մարմաշենի վանտային հանախում խորհրդանշանային մտածելակերպի դրսեւորումներին Ֆրինա Բաբայանի, Առն Գրիգորյանի դիմակումները:

Գիտաժողովի մյուս երկրորդ մասնաճյուղում ներկայացված էին ազգագրության, էթնուցիոնգիական հետազոտությունների եւ արվեստի բնագավառները։ Այստեղ նախատեսված 17 գեկուցումներից չընթերցվեց միայն 1-ը, փոխարենը եղավ 4 չղլանավորված գեկուցում ու հաղորդում։ Շիրակի ազգագրական համադաշերում ուրույն տեղ ունեցող արհեստագործությանն ու արհեստներին էին անդրադառնում գիտաժառողջներ Կարինե Բագեյանի, Գրիգոր Աղանյանի գեկուցումները։ Շիրակի ավանդական տնտեսական ծյուղերից մեկը ծիրազործությունը, Սուրեն Դոբրոյանի հետազոտության բեմանել։ Երբեմնի գարզացած ծիրազործության վկայություն են Մարգի բազմաթիվ բնակավայրերում դահլյանված աղացալաքերը, իսկ հիմնական ծիրատու նշակարույսը տեղաբան մինչեւ վեցքերս էլ աճեցվող կտավանել։

Սեր թվարկությունից առաջ 2 րդ հազարամյակի Վերջին եւ 1-ին հազարամյակի առաջին դարերում Սեծ Դայի մի գգալի հատվածը գրադարձնող էթիունի դեմքական կազմակուրման եւ Ծիրակի դասմական առնչությունների եւ բարեկարգ համար է:

Եթե դարձաւ կազմին Շիրակում գործող մոտ 100 ծիրիաններն աղահովում էին ոչ միայն տեղի բնակչության դահանջմությունը, այլև արտադրանի մի զգալի մասն արտահանվում էր Հայաստանի այլ շրջաններ եւ Վրաստան։ Ցավու, այսօր ծիրազորությունը գրեթե մոռացության է մատնվել այստեղ։

կական տիկնիկը հենց Զատիկ տոնը գարուն
անձնավորողն է, նորից ծնվող, նորոգված
թիտասարդացած աստվածության խորհրդա-
լիքը: Այստեղ ծեսը եւ դիցաբանական մտա-
ռողությունը դառնում են միջոց փոխակե-
ղության համար: Դրան կարող է ծառայե-
ած զատկական ծուն, երբ վերածվում է տիկ-
նիկի: Դայ մտածողությամբ ծուն, հատկապե-
ատկական, դահղանակ է առողջության
աջողության, չար աչի, բաջի դեմ, ուն-
ալրման զորություն:

Գիտական հետարրության արժանի բավա
անաշափ նյութ կար այս մասնաճյուղու
երկայացված ազգահոգեքանական, բանա
հիտական, ժողովրդագրական բնույթի հետա
ռություններում: Ուսագրավ էին դատմա
իտության դոկտոր Էմմա Պետրոսյանի հա
ռոդումը մարդկության բանավոր, ոչ նյութա
ան մշակութային ժառանգության դահ
լանման Յունեսկոյի կողմից առաջարկվող
բարգրեթի, Երեւանի դետական համալսարա
կի դրոֆեսոր, լեզվաբան Խաչիկ Բաղիկյա
նի ուսումնասիրությունը մեծն Կոմիտասի
յանի, Խրիմյան Դայրիկ կաթողիկոսի հետ
առաջ գերմ բարեկամության, Շիրակ կատա
ած ուղևորությունների մասին: Շիրակի ժո
ղովրդական եւ աշուղական ստեղծագործու
յան բատերական անդրադարձներին, Արամ
սահմանական «Գայանե» բալետում «Կալոսի
օլեն» ժողովրդական մեղեդու փոխակեր
ումներին, Շիրակուն ծայնագրված օրորո
ւային Երգերին, մարզի Զրառաւ գյուղի ե
ամածական բանահյուսությանը նվիրված
այլ հետարրիդ գեկուցումներով հանդիս ե
ան մայրամադամի ու ու տեղի գիտաշխա
ղողներ Խազենիկ Սարգսյանը, Յասմիկ Ստե
լանյանը, Անահիտ Բաղդասարյանը, Յաս
միկ Ավինյանը եւ Նվարդ Եղոյանը:

Կրտածողով ասկովիչ լիազումար նիս-
ում ԳԱԱ հեազիտության եւ ազգագրության
նստիտուտի տնօրեն, դատնազիտության դոկ-
տուր Արա Քալանթարյանը նշեց, թե սա փա-
սի ահեղ միջոցառում էր եւ գիտական, եւ
ազմակերպական բարձր մակարդակով, եւ
ասմակիցների խնակով ու հետարրու-
թուններով, եւ տեղեկատվական աղահով-
ածությամբ ու այլ արժանիքներով։ Սա, կա-
յլի է ասել, բոլորի կարծիքն էր, եւ շատեր
ոյ մասին խոսեցին։ Կազմակերպիչների
աշարած մեծ աշխատանից բացի նովեց-
իրակցի մասնագետների ակտիվ ներդրումը
ուսանողությունը։ Վերջին տարիներին կատա-
րած աշխատանից հիմք կարող է լինել Կո-
ւայի Գյումրին դարձնելու այս տարածաշ-
անի հայագիտական կարեւոր կենտրոն-
ույս է տեսել Շիրակի հայագիտական հետա-
ռոտությունների կենտրոնի «Գիտական աշ-
ատություններ» ժողովածուի մարզի առա-
ն հայագիտական հանդեսի անդրանիկ
ամարը, որը ներկայացվեց նուարջանում-
ությունի ծանր դայնաններում գիտական
առաջ է ընթանում։ Ու թե՛ւ խնդիրներ
ու շատ կան սա բունելի ծայրին նոմարվող

«Տեսիաթին հյուր»
հաղորդումը
Էկրան վերադարձնելու
ժամանակը

Ազգային հեռուստատեսության էկրանը նկատելիութեա բարձրացել է. ԱՅ «այցելումը»՝ «Դայլուր» տեղեկատվական ծրագիրը մենում է հունի մեջ եւ ընդհանուր առմամբ դիտվում է, հաղորդաւորեր են ծնվում, անհետանում... Ակնհայտ է, որ այստեղ ստեղծագործական որոնումների մեջ են բարեփոխումային շեշտադրումներով: Դեռուստատեսային բարեփոխումների խամին, սակայն, չգիտես ինչու համառորեն ըջանցում է նախորդ ժնօրենի օրով կաղույց էկրանից անհետացած «Դեմիքի հյուր» հաղորդումը (այն ժամանակ, եթե չեմ սխալվում, հաղորդումը կասեցվեց «Երեխաները կարող են յուշ գնալ ամեն օր ցուցադրվող մուլտֆիլմերով» ոչ այնիան համոզիչ փաստարկով):

Բոլորս հիւում ենք, որ հաղորդումը, մեղմ ասած, ոչ վիորիկների, ոչ էլ, առավել եւս, մեծերի ծառակով չեր, ասել է՝ թե որակական փոփոխությունների կարիք ուներ: Բայց մի՞թե դա հիմք էր՝ Երեխաններին այս միակ, ամենօրյա մանկական հաղորդումից գրկելու համար (թերեւ աչ-ից էլ, այլացավից էլ ազատվելու մղումն երդաշաղ): Գուցե, մանկական հաղորդումը վերականգնելու խնդիրն արդեն իսկ առկա է ԱՆ ՏԵՂԵՆՈՒՐՅԱՆ մտադրություններում, եւ ես ըստում եմ «միջամտելով» Վերջինիս ծրագրերին: Ավելի լավ, եթե այդուն է մեր փորձիկները, կարծում եմ, արժանի են հետաքրքր ու դինամիկ մի հեռուստահաղորդման, անկախ նրանից, թե ինչ-ուն կկոչվի: Մանականդ, Մոսկվայի հետ ժամանակային անհամաղատասխանությունը նրանից ամենանկուններին խանգարում է ոուսական հեռուստաեսության «Բարի գիշեր, Երեխաններ» ծրագրի հաշվին լրացնելու վերոհիշյալ բացը...

SUURUNGS

Առեւտ Ամիրխանյանը
վերընտրվեց
կոմղողիսուների
միության նախագահ

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. Այսօր՝ իր
ծննդյան օրը, անվանակոչության ընորհավո-
րաններ սահմանական բացի, Հայաստանի կոմ-
ունիզման նոր երիտարարության մասին պահանջական գործությունների եւ երածությունների միության
նախագահ Ռոբերտ Սահմանյանը ընորհավո-
րաններ է սահմանության նաեւ երրորդ անգամ ստեղ-
ծագործական այդ միավորներ ղեկավար
ընտրվելու կաղաքացությամբ։ Նախորդ օրը
նման որոշություն կայացրեց միության համագու-
մարը, որը տեղի ունեցավ կոմունիզմության առաջա-
նական պահանջական գործությունների մասին։

Առեւտ Ամիրխանյանն առաջին անգամ ՝այսանի կոմողիքուների եւ երաժշտագետների միության նախագահ է ընտրվել 1991 թվականին, այդ դաշտոնում փոխարինելով իր ուսուցչին՝ ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ, դրոֆեսոր Եղվարդ Միրզոյանին, եւ վերընտրվել է 1994 թվականին:

Յամագումարը Դայաստանի կոմղողինորների եւ Երածշագեների միության նախագահի տեղակալ է ընտել Նիհրի Առամելյանին, դասխանատու Խարտուղար՝ Դրաջա Սելիմյանին:

«Արմավիրյան աշուն-98» օլիմտիադայի հաղթողներ դարձան 30 աշակերտներ

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. «Հայաստանի դուռցականների օլիմոդիական շարժում» կազմակերպությունը շարունակում է այս տարվա հասարակական օլիմոդիադաների ծրագիրը: Խոյեմբերի 14-ին Արմավիրի մարզում կայացավ «Արմավիրյան առուն-98» օլիմոդիան, որին մասնակցում էին հանրապետության տարբեր մարզերի 7-10-րդ դասարանների «Իմիկոսներ» ու «մարեմատիկոսներ»: Մրցութին մասնակցած 190 առաջնորդներից լավագույն արդյունեները ցույց տված 30 դուռցականներ արժանացան 1-ին, 2-րդ և 3-րդ կարգի մրցանակների:

Կազմակերպության գործադիր տնօրեն Սայիս Ազիգրեկյանն ասաց, որ հասարակական այդ օլիմպիադաների նոյատակն է մետաղես լավ «մարզավիճակում» դահել աշակերտներին եւ հայտնաբերել այն լավագույններին, ովքերը կմասնակցեն 1999 թվականի համաշխարհային օլիմպիադաներին:

